N°. 101. A°. 1831.

SURINAAMSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 19den DECEMBER.

NOTIFICATIE.

Ter gelegenheid van het Overlijden van ZijneExcellentie den Schout bij Nacht PAULUS ROELOFF CANTZ'LAAR, Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, op heden morgen ten *vijf* uren voorgevallen, worden alle, zoo hoogere als lagere, ambtenaren, alsmede alle verdere mannelijke ingezetenen, voor zoo verre derzelver omstandigheden zulks gedoogen; uitgenoodigd en verzocht, om, als uitwendig blijk van den diepen rouw, waarin de Kolonie zich door dien ramp gedompeld ziet, voor den tijd van *twee maanden* een zwart floers om den linker arm te dragen; terwijl het aan de Vrouwen wordt overgelaten, zulks te doen naar welgevallen.

Paramaribo, 15 *December* 1831.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

MENGELINGEN.

VOORBEELD VAN ZELF-OPOFFERING.

Men verhaalt van den Keizer Ottho eene opoffering zijns levens, die wel uit hoofde van de zelfmoord nog berispenswaardiger was, indien de Romeinen haar niet voor eene heldendaad gehouden hadden, maar die echter wegens het oogmerk zoo grootmoedig is, dat ze onze geheele bewondering verdient. Hij was reeds tot Keizer verkozen, toen een gedeelte der Armee Vitellius, welke naderhand zijn opvolger werd, huldigde. Zoodra hij dit vernam, raadde hij den Raad, dat deze hem door een gezantschap liet zeggen, dat er reeds een Keizer verkozen was, en dat hij hem rust en eendragt aanbeval. Intusschen zond Ottho brieven aan Vitellius, en bood hem het mederegentschap aan. Doch de troepen van dezen Veldheer drongen door; zij werden driemaal geslagen; eindelijk werd de Keizer door eene list overwonnen, terwijl hij van den vijand, die hem hoop gaf, om over de voorslagen tot vrede met hem in gesprek te komen, plotselings overvallen en tot vechten genoodzaakt werd. Eindelijk nam hij een besluit te sterven, niet om dat hij eenig mistrouwen in zijne troepen stelde, maar dewijl hij zich schaamde den troon voor zich te verzekeren, ten koste van het bloed zijner medemenschen. Hij had nog soldaten genoeg over, welke hij gespaard had, en hij verwachtte uit zijne staten nog andere; ook waren de overwonnenen nog niet zoo moedeloos, dat zij niet vrijwillig en uit zichzelven besloten zouden hebben om die schande te wreken. Maar hij verfoeide de burger oorlogen zoo zeer, dat hem eene rilling bekroop, wanneer hij er maar van hoorde spreken. Eene omstandigheid versterkte zijn besluit van niet langer te willen leven. Een soldaat bragt hem de tijding dat zijne Armee de nederlaag gekregen had. Toen hem nu niemand geloven wilde, maar hij dan van onwaarheid, dan van lafhartigheid, dan dat hij uit vrees den slag ontloopen was, beschuldigd werd, doorstak hij zich met zijn eigen zwaard, en viel voor de voeten van den Keizer neder, waarop deze betuigde, dat hij zulke dappere en welverdiende soldaten niet langer ten prooi van den dood geven wilde. Hij vermaande zijnen broeder en alle zijne vrienden, dat elk maar op zijn eigen veiligheid denken zou; en nadat hij van alle een hartelijk afscheid genomen had, zoo stelde hij troostbrieven aan zijne zuster op, en beval zijne Vrouw zijn gebeente en zijne nagedachtenis. Het overschot van brieven, dat hij vond, verbrandde hij, ten einde de overwinnaar dezelve niet tot nadeel van iemand gebruiken kon; het gereed geld dat hij had, verdeelde hij onder zijne bedienden. Nadat hij zich op deze wijze tot zijnen dood had voorbereid, stilde hij nog een onverwacht oproer, en beval dat men niemand geweld zou aandoen. Laat ons nog dezen nacht bij mijnen leeftijd voegen, zeide hij, en liet de slaapkamer laat open staan, opdat elk, die hem nog wilde spreken, tot hem naderen kon. Hierop stilde hij zijnen dorst met een teug koud water, nam twee dolken, leidde éénen daarvan onder zich, en had bij opene deuren eenen zeer gerusten slaap. Als hij in den morgenstond ontwaakte, doorstak hij zich; men liep, op het hooren der zuchten die hij deed, naar binnen, en terwijl hij dan de wond verbergde, dan open leidde, gaf hij den geest. Zijn dood werd van elk beklaagd. De soldaten, die er tegenwoordig waren, vergoten vele tranen, prezen hem als den dappersten Held, en sommigen bragten zichzelf bijna om het leven. Vele die afwezend waren, liepen op de ontvangene tijding van zijnen dood, van hartzeer, met de wapenen in de hand, op elkander aan, om zichzelven te dooden.

De opoffering der Soldaten voor het Vaderland moet uit gene vermetelheid, uit gene dolheid of onvoorzigtigheid ontstaan, zij moet met een gewigtig oogmerk vergezeld gaan, indien wij ze grootmoedig noemen kunnen. De soldaat, die gene edele grondstellingen en neigingen heeft, die zich enkel voor het soldij, dat hij ontvangt, aan den dood bloot stelt, bewijst het Land wel altijd de gewigtigste diensten: maar ik kan niet besluiten om zijne opoffering met den naam van grootmoedigheid te bestempelen. Zoo lang hij niet op het Land ziet, zoo lang hij niet met eenen vurigen ijver voor deszelfs welvaart is aangedaan, en zich niet om de bezolding, niet om de eer, maar enkel uithoofde van de trouw en den grooten pligt, dien hij hetzelve schuldig is, met zijn bloed te dienen, midden in de gevaren begeeft, waar hij noodig is, zoo lang zal, als hij sneuvelt, aan zijne opoffering nog iets ontbreken, eer zij grootmoedig kan genoemd worden. Dat echter ook de gemeene man tot deze grootmoedigheid bij de opoffering zijns levens in staat is, daarvan overtuigen ons de oude geschiedenissen. Men heeft meer soldaten gezien, welke het grafschrift verdienden, dat voor de Lacedemoniers, gesneuveld in den veldslag bij Thermopyle, werd opgesteld.

Hoe ligt zouden zich niet zulke mannen, dien met de melk de liefde des Vaderlands, als de eerste en sterkste drijfveer hadden ingezogen, bij hunne edelmoedige opoffering daarmede te vrede houden, zoo het hen alleen daarom te doen was, hetgeen Sparta wedervoer, dat ze uit gehoorzaamheid aan de wetten des Vaderlands gesneuveld waren.

Nog eene nieuwe waardij verkrijgt de grootmoedige opoffering van de voorwerpen, voor welken zij geschiedt. Indien wij onze rust, onze vrijheid, ons vermogen, ons leven ten besten van eene geheele maatschappij opofferen, dan verspreid zich het weldadige van onze edelmoedigheid over meer menschen uit, en onze verdienste wordt des te grooter. Sommige staten der menschen hebben hierin een benijdenswaardig voorregt. De Regent, de Staatsminister, de Zee en Krijgsheld hebben meer gelegenheid om dat streelend genoegen te smaken, van hun eigen belang voor de welvaart van vele menschen prijs te geven. Voor vrienden het zijne op te offeren, is ligt; maar hoe hart valt het daarentegen zulks voor vijanden te doen, doch hoeveel te grootmoediger tevens? Hoe groot van ziel is hij niet, die door beledigingen, door ondankbaarheid, door nieuwe ongeregtigheden nog meer wordt aangespoord, om al wat hij bezit op te offeren, ten einde zijne haters slechts gewigtige voordeelen te kunnen toebrengen — die met alle verweringen van de natuur worstelt, enkel om zijne vervolgers te bereiken? Van hoe grooter belang het goed is, dat wij anderen door onze grootmoedige opoffering trachten te bezorgen, hoe verhevener ook onze verdienste is.

De edelmoedige menschenvriend ziet elke gelegenheid, van zijn eigen voordeel voor het nut van zijne medemenschen op te offeren, als eene bijzondere weldaad aan, waarmede hem de Voorzienigheid begunstigd heeft. Hoe kunnen wij het

onze ook beter overgeven, dan wanneer hare oogmerken daardoor bereikt en de welvaart van onzen evenmensch bevorderd wordt? Hoe kunnen wij de goederen des levens prijzenswaardiger opofferen, dan wanneer zulks voor de deugd geschiedt? Laat ons derhalven gaan, werwaarts onze pligt ons roept, wij mogen daarbij zoo veel uiterlijke voordeelen verliezen, als wij willen. Slechts weinig menschen behoeven hun leven op te offeren; een weinig gemak, een weinig van ons vermogen is dikwerf al wat wij behoeven te missen, om grootmoedig omtrent onze natuurgenooten te zijn. Dus moet ons ook nooit een woord, dat naar eigen roem gelijkt, nooit een verwijt ontglippen, dat wij een gedeelte van het onze voor iemand hebben opgeofferd: de grootmoedige ziet niet op hetgene hij gedaan heeft, maar wel op hetgeen hij verpligt is geweest te doen. En willen wij iets voor onze opoffering hebben, laat het dan zijn die stille belooning des harten, die inwendige goddelijke tevredenheid met ons zelven, die zoete vergenoegens van het geweten, welke ons nooit zullen ontbreken, ja die, wanneer wij zelfs het leven voor de broederen gelaten hebben, in de andere wereld overgaan.

VOORBEELDEN VAN BUITENGEWONE MEDE-GEVOELIGHEID.

Eene groote vatbaarheid voor het ontvangen van uitwendige indrukselen dwingt sommige menschen, om de bewegingen, welke zij anderen zien maken na te bootsen. DONALT MONRO was van zijne kindsheid af zoo aandoenelijk, dat hij onwillekeurig alles doen moest wat hij anderen doen zag. Schudde iemand het hoofd, hij was genoodzaakt zulks ziende, desgelijks te doen. Vertrok een ander zijnen mond tot lagchen, of danste hij, zoo moest hij alle deze gebaarden nabootsen. Indien men hem zulks beletten wilde, wanneer men, bij voorbeeld, terwijl anderen in zijne tegenwoordigheid sterke bewegingen maakten, zijne armen en beenen vastheid, om het nabootsen daarvan te beletten, zoo poogde hij zich met geweld los te rukken; konde hij zulks niet gedaan krijgen, dan klaagde hij van zware hoofdpijn, en dat zijn hart op de smartelijkste wijze als te zamen geperst werd; ook was hij daarna even zoo vermoeid als of hij die heftige bewegingen zelf gemaakt had. Deze aandoenlijkheid of medegevoeligheid ging zoo ver, dat hij genoodzaakt was met bedekte oogen over de straat te gaan, en in gezelschap zijne oogen van de aanwezende personen aftewenden, dewijl hij anders, hetgeen zeer zonderling en belagchelijk staat, alle hunne gebaarden en bewegingen moest namaken.

Wanneer iemand met veel levendigheid spreekt, ziet men zeer aandoenlijke menschen, bijzonder vrouwen, alle bewegingen van den spreker in hunne wezenstrekken uitdrukken. Vooral zijn kinderen genegen, alles wat zij zien of hooren oogenblikkelijk na te maken. Wanneer iemand die zeer aantrekkelijk is een ander de vallende ziekte ziet krijgen, is het dikwijls het geval dat zoodanig een dezelfde ziekte bekomt. Zulk een aantrekkelijk gestel gevoelt alle de krankheden waarvan hij in een boek leest, of hoort spreken, en gelooft door dezelve te zijn aangegrepen.

Vele *Laplanderen* maken alle de bewegingen van anderen na. Trekt iemand den mond te zamen, wijst hij met den vinger, danst hij, of wel maakt hij eenige sterke bewegingen, zoo ziet men alle de anderen dit op het duidelijkst nabootsen, en wanneer de persoon vertrokken is, vragen zij of zij zich wel hebben gehouden, nadien zij volgens hun eigen getuigenis, niet weten wat zij verrigt hebben. De *Laplanderen* bezitten zulk eenen graad van medegevoeligheid, dat zij bij den geringsten onverwachten slag, door de minste verschijning, die zij niet gewacht hebben, b. v. door het uitschieten van eenige vonken vuurs, in onmagt vallen of trekkingen krijgen. Menigmaal vallen zij in de kerk wanneer de leeraar, of eenige buitengewone gebaarden maakt, of te hard spreekt, of te ernstig bestraft, bij menigten in onmagt. Anderen springen bij zulke gelegenheden als razende lieden op, slaan elkanderen met vuisten, of wonden zich met messen of bijlen, wanneer zij dezelve bij de hand hebben.

Indien ons een ongeluk overkomt, dan is dit de spoedigste en krachtigste troost, wanneer wij aan den toestand denken van de geenen, die nog ellendiger zijn dan wij.

Met de gebreken van een ander geduld te hebben, is nog op verre na zoo groot niet, dan zich na dezelven te voegen.

Ergdenkende lieden, die in geen mensch vertrouwen stellen, verwekken ook anderen tot argwaan tegen hen.

Vlei nooit de ondeugd, maar zoek ze door uw braven wandel, tot eene beminnaresse der deugd te maken.

Veel denken en weinig spreken, is het juist geheim om veel te leeren.

Groote geesten hebben weinig kennis van kleine dingen, maar de kleine geesten zijn daarin des te scherpzinniger.

Wanneer men iets kwaads van mij zegt, en ik den lasteraar den mond kan stoppen, doe ik wel; maar doe ik nog niet veel beter, wanneer ik hem in liefde wijsselijk verdraagt? Want al verzet ik mij tegen hem, hij zal nogtans voortgaan, mij in het geheim te lasteren, zoo lang er menschen worden gevonden, die hunne ooren daaraan leenen.

ADVERTISSEMENTEN.

N. L. BRAAM, Exploicteur bij den *Hove van Civile en Criminele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 23 December 1831, des morgens de klokke *negen* uren, ter kastelenije van het *Hof van Civile en Crimineele Justitie*, publiek bij Executie verkoopen:

Het *OPSTAL*, op het Erf L^r. D. N°. 876, aankomende JOHANNES ARNOLDUS HELPER.

Paramaribo den 17 December 1831.

Na een bijna 60 jarig verblijf in deze Kolonie, is op den 14^den dezer, tot onze innige droefheid, in den ouderdom van ruim 74 jaren Overleden, onzen zeer geachten Vriend, den Wel-Edelen Heer DAVID SCHILDERUS.

Gevende daarvan langs dezen gebruikelijken weg kennis, aan zijne Vrienden en Bekenden.

Paramaribo den 17 December 1831.

M. J. F. SCHILDERUS.
J. C. H. SCHILDERUS.
A. C. SCHILDERUS.

Op den 12 dezer, des morgens ten 8 uren, Overleed na eene kortstondige ziekte, tot onze groote droefheid, onze hartelijk geliefde jongste Zuster Mejufvrouw GESINA LINCK, in den bloeijende leeftijd van 21 jaren en 11 maanden.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene bekendmaking aan te merken, als aan elk hunner in het bijzonder gerigt.

Paramaribo den 16 December 1831.

CAROLINA LINCK.
SUSANNA LINCK.
ANNA LINCK.

J. BRONKHORST Jr.
Presenteerd *à Contant* te Koop: Oxh. beste Roode Wijn, à *f* 90; dito Wit Bier, à *f* 30; ½ Tonnen dito, à *f* 12,50; ¼ pijpen Madera, à *f* 80, en per dozijn *f* 10; Rhijn-, Muscaat- en Malaga Wijn, in kisten van een en twee dozijnen, à *f* 16 per dozijn, fijne Liqueuren, à *f* 12 per dozijn, ledere Liverij Hoeden à *f* 3; voorts Verfwaren, IJzer- en Aardewerk; Stuksgoederen, Schoenen, Hoeden, *tot zeer Civile prijzen.*

De *WINKEL* VAN *M. MEIJERS* VERPLAATST zijnde, wordt dezelve gecontinueerd, in het Huis aan de *Keizerstraat*, schuins over de LANDSWAAG; alwaar te *Koop* wordt gepresenteerd: Zoete Melksche- en Leidsche Kazen; Mans- en Jongens Schoenen; dito Laarzen, zwarte- en witte Mans Hoeden; Specerijen, Vries Bont, fijne Chambriks, 7|4 en 8|4 Jaconets, fijne Halsdoeken, zwart Merinos en andere Stukgoederen, Paraplui's, Hochheimer Wijn van het Jaar 1825, &c.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

De Nd. Am. Brik *Gossypium*, Kapt. R. G. STAMWOOD, van *Gloucester.*

UITGEKLAARD.

De Nd. Am. Brik *Gipsey*, Kapt. J. ROWE, naar *Boston;* lading: 145 vaten en 15 tierces Malassie.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN *J. BRINK.*